De minister van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur

De heer J. van Essen
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Datum: 09-11-2026
Kenmerk: EZ/HvKempen

Onderwerp: Verbetervoorstel stikstofbeleid

Geachte minister Van Essen,

De agrarische sector is van grote economische, maatschappelijke en landschappelijke waarde voor onze plattelandsgemeente Opmeer. Wij maken ons dan ook zorgen over de gevolgen van het stikstofbeleid voor de toekomst van onze agrarische ondernemers.

Naar aanleiding van uw Kamerbrief van 26 juni 2026 heeft de gemeenteraad van Opmeer op 17 september 2026 een motie aangenomen waarin het college wordt opgeroepen om bij u aan te dringen op verbetering van het stikstofbeleid, met name door de introductie van bedrijfsspecifieke uitstootnormen.

Met belangstelling hebben wij kennisgenomen van uw aanvullende Kamerbrief en het Ontwerpprogramma Landbouw, Natuur en Stikstof van 3 november 2026. Wij waarderen dat het kabinet kiest voor duidelijke emissiedoelen per sector en daarbij ook inzet op bedrijfsspecifieke normen en meer ruimte voor ondernemerschap.

Wij zien hierin een belangrijke stap in de goede richting. Tegelijkertijd vraagt de verdere uitwerking om aandacht voor de praktische uitvoerbaarheid, betaalbaarheid en rechtszekerheid voor agrarische ondernemers. Met deze brief geven wij uitvoering aan de motie en doen wij daarvoor een concreet verbetervoorstel.

Bedrijfsspecifieke emissienormen: ruimte voor maatwerk en ondernemerschap
Wij ondersteunen de richting waarin ondernemers meer ruimte krijgen om zelf te bepalen hoe zij hun emissiedoelen realiseren. Agrarische bedrijven verschillen immers sterk in bedrijfsvoering, omvang, grondgebruik en mogelijkheden om emissies terug te dringen.

De minister van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur

De heer J. van Essen
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Datum: 09-11-2026
Kenmerk: EZ/HvKempen

Wij pleiten ervoor om bij de verdere uitwerking van bedrijfsspecifieke emissienormen de volgende uitgangspunten centraal te stellen:

1. **Sturen op aantoonbare resultaten.** Geef ondernemers de ruimte om zelf te bepalen hoe zij de noodzakelijke emissiereductie realiseren, in plaats van uitsluitend voorgeschreven maatregelen op te leggen.
2. **Erkenning van reeds behaalde reducties.** Zorg ervoor dat ondernemers die de afgelopen jaren al hebben geïnvesteerd in emissiereductie hiervoor worden erkend en niet worden benadeeld ten opzichte van bedrijven die deze stappen nog moeten zetten.
3. **Maatwerk per bedrijf.** Houd rekening met de bestaande bedrijfsvoering, grondpositie en de mogelijkheden van het individuele bedrijf. Zorg daarbij voor een evenwichtige verdeling van de reductieopgave.
4. **Betrouwbare en juridisch houdbare systematiek.** Ontwikkel een praktisch uitvoerbare methode om emissies vast te stellen en resultaten te controleren, zodat ondernemers weten waar zij aan toe zijn en verantwoord kunnen investeren.
5. **Realistisch toekomstperspectief.** Bied voldoende overgangstermijnen en passende ondersteuning, zodat ook familiebedrijven en jonge agrarische ondernemers perspectief houden op een duurzame bedrijfsvoering.

Voorkom onevenredige gevolgen voor extensieve melkveehouderijen

De melkveehouderij in Opmeer kenmerkt zich door relatief veel weidegang en een lage veebezetting. Onze gemeente ligt bovendien op aanzienlijke afstand van stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden. Desondanks krijgen ook deze ondernemers te maken met ingrijpende landelijke emissienormen.

Wij maken ons zorgen dat generieke normen voor ammoniak en broeikasgassen per fosfaatrecht onvoldoende rekening houden met de specifieke bedrijfsvoering en de reeds geleverde inspanningen van extensieve melkveehouders. Dit kan leiden tot onevenredig zware maatregelen die het voortbestaan van bedrijven en het behoud van ons karakteristieke open weidelandschap onder druk zetten.

Wij vragen u daarom bij de verdere uitwerking nadrukkelijk rekening te houden met de werkelijke emissies, de bijdrage aan stikstofdepositie op kwetsbare natuur en de mogelijkheden van het individuele bedrijf. Voorkomen moet worden dat bedrijven die al relatief extensief werken onevenredig zwaar worden getroffen.

De minister van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur

De heer J. van Essen
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

gemeente opmeer

Datum: 09-11-2026
Kenmerk: EZ/HvKempen

Bouw voort op de Noord-Hollandse methode

In Noord-Holland wordt al samengewerkt aan een aanpak waarin stikstofreductie, natuurherstel en toekomstperspectief voor de landbouw centraal staan. Volgens de provinciale monitoring hebben melkveehouderijen sinds 2019 al een emissiereductie van 19% gerealiseerd. Het gezamenlijke doel is een reductie van 30% in 2035 ten opzichte van 2019.

De Noord-Hollandse aanpak combineert generieke emissiereductie met gebiedsgerichte maatregelen en geborgd natuurherstel. Voor de twaalf stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden worden gerichte maatregelen uitgewerkt, waarbij niet alleen stikstof, maar ook waterhuishouding, waterkwaliteit, natuurbeheer en andere omgevingsfactoren worden betrokken. Provincie, landbouw- en natuurorganisaties werken hierin nauw samen.

Een belangrijk onderdeel is de monitoring en bijsturing. Door de ontwikkeling van de stikstofuitstoot, stikstofdepositie en de ecologische toestand van natuurgebieden te volgen, wordt inzichtelijk of de maatregelen daadwerkelijk effect hebben. Op basis van meetresultaten en tussendoelen kan waar nodig tijdig worden bijgestuurd. Zo wordt niet alleen gestuurd op het nemen van maatregelen, maar vooral op het behalen van resultaten.

Deze aanpak biedt waardevolle aanknopingspunten voor de verdere landelijke uitwerking. Wij vinden het belangrijk dat bestaande regionale afspraken en eerder gerealiseerde resultaten worden erkend bij de invoering van nieuwe landelijke normen.

Ons concrete voorstel is daarom om de Noord-Hollandse methode als uitgangspunt te benutten bij de verdere uitwerking van bedrijfsspecifieke emissienormen. Combineer daarbij ruimte voor maatwerk en ondernemerschap met aantoonbare emissiereductie, geborgd natuurherstel en betrouwbare monitoring. Zo kunnen ondernemers bijdragen aan de landelijke doelstellingen, terwijl op basis van daadwerkelijke resultaten kan worden beoordeeld of aanvullende maatregelen noodzakelijk zijn.

**De minister van Landbouw, Visserij,
Voedselzekerheid en Natuur**

De heer J. van Essen
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

gemeente opmeer

Datum: 09-11-2026
Kenmerk: EZ/HvKempen

Betrek de agrarische sector volwaardig bij de uitwerking

Wij zijn ervan overtuigd dat toekomstbestendig stikstofbeleid alleen tot stand kan komen wanneer agrarische ondernemers daadwerkelijk worden betrokken bij de ontwikkeling ervan.
In Opmeer onderhouden wij via ons agrarisch klankbord nauw contact met agrarische ondernemers. Ook bij de voorbereiding van deze brief hebben wij contact gezocht met melkveehouders uit ons klankbord en LTO Westfriesland.
Wij vragen u om bij de verdere uitwerking van de bedrijfsspecifieke emissienormen nadrukkelijk gebruik te maken van deze praktijkkennis. Betrek agrarische belangenorganisaties en vertegenwoordigers van de sector niet alleen bij de beoordeling van voorstellen, maar ook bij de ontwikkeling en praktische toetsing ervan.

De minister van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur

De heer J. van Essen
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

gemeente opmeer

Datum: 09-11-2026
Kenmerk: EZ/HvKempen

Ons verzoek aan u

Wij verzoeken u om bij de verdere uitwerking van het Ontwerpprogramma Landbouw, Natuur en Stikstof:

- Bedrijfsspecifieke emissienormen zodanig vorm te geven dat ondernemers daadwerkelijk ruimte krijgen voor maatwerk en eigen keuzes, waarbij aantoonbare emissiereductie centraal staat.
- De Noord-Hollandse methode en de reeds behaalde reductieresultaten te betrekken bij de landelijke uitwerking, zodat bestaande inspanningen en regionale afspraken worden erkend.
- Agrarische belangenorganisaties en vertegenwoordigers van de sector volwaardig te betrekken bij de verdere beleidsontwikkeling.

Wij onderschrijven het belang van natuurherstel en de noodzaak om de stikstofuitstoot terug te dringen. Tegelijkertijd zijn wij ervan overtuigd dat een toekomstbestendige landbouw gebaat is bij beleid dat vertrouwen geeft aan het vakmanschap en ondernemerschap van onze boeren.
De Noord-Hollandse aanpak laat zien dat samenwerking en het sturen op resultaten waardevolle aanknopingspunten bieden. Wij hopen dat u deze ervaringen benut bij de verdere uitwerking van het landelijke stikstofbeleid.

Wij stellen het bijzonder op prijs dat wethouder Vincent Buis de gelegenheid heeft om deze brief persoonlijk aan u te overhandigen en zien uw reactie op onze voorstellen met belangstelling tegemoet.

De minister van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur

De heer J. van Essen
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Datum: 09-11-2026
Kenmerk: EZ/HvKempen

Hoogachtend,

De heer V.B. Buis
Wethouder Economische Zaken

De heer E. Lassche
Voorzitter LTO Westfriesland

De heer M. Nieuwboer
Melkveehouder
Lid Agrarisch Klankbord Opmeer

De heer B. Langedijk
Melkveehouder
Lid Agrarisch Klankbord